

Początek końca eksperymentów na szympansach?

28 czerwca 2013

Amerykańskie Narodowe Instytuty Zdrowia poinformowały, że do schronisk trafi 310 szympansów, na których prowadzono doświadczenia medyczne. Na zwierzętach tych będzie można prowadzić jedynie badania genetyczne i psychologiczne, ale nie badania, które byłyby niedopuszczalne na ludziach. Niestety, do 50 zwierząt nadal pozostanie w laboratoriach, gdzie będzie można poddawać je nieludzkim eksperymentom. Taka możliwość martwi obrońców praw zwierząt. Co 5 lat NIH będzie wydawał decyzję o pozostawieniu ich w laboratoriach lub też – na co liczą obrońcy praw zwierząt – w końcu stwierdzi, że należy przerwać wszystkie sponsorowane przez rząd eksperymenty na szympansach.

Z decyzji NIH cieszą się członkowie Humane Society. To ta organizacja zorganizowała w 2010 roku szeroko zakrojone protesty przeciwko ponownemu przeniesieniu 209 szympansów z Alamogordo Primate Facility do laboratoriów. Zwierzęta uratowane ze znanego z okrucieństwa laboratorium prowadzonego przez Coulston Foundation. Przez kilkadziesiąt lat były one poddawane wymyślnym torturom, zarażane różnymi chorobami, poddawane zabiegom chirurgicznym, kilkadziesiąt razy w roku przechodziły całkowitą narkozę, a mimo to miały ponownie trafić w ręce naukowców. NIH ugiął się przed protestującymi i poprosił Institute of Medicine – najważniejsze ciało doradcze w USA w kwestiach medycznych – o ponowne orzeczenie, czy na pewno badania na szympansach są niezbędne. NIH stwierdził przy tym, że rozważając tę kwestię Institute of Medicine nie powinien brać pod uwagę kwestii etycznych.

Jednak w przypadku szympansów kwestii takich z pewnością nie można pominąć. To nasi najbliżsi krewni, którzy są do nas bardzo podobni pod względem rozwoju emocjonalnego i

społecznego. Przedstawiciele Humane Society mówią, że z tego właśnie powodu eksperymenty na szympanсах powinny być dopuszczalne tylko i wyłącznie w sytuacji, gdy chodzi o uratowanie ludzkiego życia i tylko wówczas, gdy nie istnieje żadna alternatywa dla takich badań. Obecnie prowadzone eksperymenty nie spełniają tych warunków. Podobnego zdania wydaje się Institute of Medicine, który w odpowiedzi na apel NIH stwierdził, że organizacja ta powinna przyrzeć się swoim własnym programom, w których wykorzystuje szympanсы.

Obecnie NIH nie tylko wysłał na emeryturę większość zwierząt, ale stwierdził również, że nie będzie hodował nowych. Zakazał też hodowania nowych szympanсów tym prywatnym instytucjom, które otrzymują fundusze z NIH. „Rozmnażanie jest tu kluczem. To długoterminowe rozwiązanie, dzięki któremu za 20 lat nie będziemy już rozmawiali o tym problemie” – mówi Brian Hare, antropolog ewolucyjny z Duke University, który bada szympanсы.

Zarówno obrońcy praw zwierząt jak i wielu specjalistów – w tym Hare – nie rozumieją, dlaczego NIH zdecydował o pozostawieniu kilkudziesięciu zwierząt w laboratoriach. Z publicznych przesłuchań, prowadzonych przez Institute of Medicine wynika, że praktycznie nie ma już potrzeby prowadzenia eksperymentów na tych zwierzętach. „Tu nie chodzi o to, że nie chcę widzieć cierpiących szympanсów, ale z tych przesłuchań wiem, że takie eksperymenty nie są już potrzebne. Specjaliści z sektora prywatnego mówili wówczas: 'Nie potrzebujemy już szympanсów. Dysponujemy alternatywnymi technikami'. Rozbieżność istniała jedynie co do badań nad WZW C. Ale fakt istnienia rozbieżnych opinii nie oznacza, że eksperymenty na szympanсах są koniecznością” – mówi uczoney.

NIH tłumaczy, że zwierzęta w laboratoriach to rezerwowa grupa na wypadek, gdyby pojawiły się jakieś nowe nieznane choroby wymagające eksperymentów na szympanсах.

Na razie jednak wspomnianych 310 szympanсów pozostanie w laboratoriach. NIH nie dysponuje odpowiednią liczbą miejsc w

schroniskach. Sytuację pogarsza fakt, że w 2000 roku Kongres USA przyjął CHIMP Act, zgodnie z którym pieniądze przeznaczone wcześniej na badania nad szympanсами nie mogą być wydatkowane na schroniska dla szympanсів. Ponadto istnieją też spory co do potrzeb zwierząt. Według obecnie przyjętych norm na jednego szympansa powinny przypadać w schronisku 92 metry kwadratowe. Wielu prymatologów twierdzi, że to o wiele za mało. Tymczasem NIH uważa, że norma jest zawyżona. „Nauka wyraźnie wskazuje, że szympanсы potrzebują więcej miejsca. W naturze codziennie przebywają one 3-5 kilometrów. Jakich jeszcze dowodów NIH potrzebuje?” – stwierdza Hare.

Wielką niewiadomą jest też stanowisko U.S.Fish and Wildlife Service. Wkrótce zostanie wydana decyzja, czy szympanсы trzymane w niewoli zostaną uznane, podobnie jak zwierzęta na wolności, za gatunek zagrożony. Jeśli tak się stanie, prowadzone eksperymentów na tych zwierzętach będzie trudniejsze. Obecnie w prywatnych ośrodkach badawczych na terenie USA przebywa około 500 szympanсів. Uznanie ich za gatunek zagrożony wymusi większą przejrzystość.

W przeszłości informowaliśmy, że szympanсы wyewoluowały bardziej niż ludzie, że rozwiązują zagadki dla samej przyjemności mierzenia się z wyzwaniem, że potrafią nauczyć się języka migowego i próbują porozumiewać się z ludźmi, przechodzą kryzys wieku średniego, ich osobowość składa się z podobnych elementów co ludzka i prawdopodobnie doświadczają synestezji. Pisaliśmy też o schronisku dla szympanсів po szczególnie traumatycznych przeżyciach.

Autor: Mariusz Błoński

Na podstawie: Wired

Źródło: [Kopalnia Wiedzy](#)